

produktion af høj kvalitet, som den digitale teknologi indebærer.

Ved eksemplarfremsstilling af edb-programmer forstås ikke alene kopiering, der resulterer i nye eksemplarer, men også den blotte indlæsning af programmer i en computer eller database. Selve kørslen af et edb-program betragtes ligeledes som en eksemplarfremsstilling. Dette betyder i praksis, at hver gang et program anvendes i en computer, er der teknisk tale om en eller flere eksemplarfremsstillinger. Hvis reglerne i ophavsretslovens § 12, stk. 2, nr. 3 og 4, stod alene, ville det ikke være tilladt at benytte et lovligt indkøbt edb-program i en computer.

De nævnte regler suppleres imidlertid af ophavsretslovens § 36, der i stk. 1, nr. 1, fastslår, at den, der har ret til at benytte et edb-program, også har adgang til at kopiere og ændre programmet i den udstrækning, det er nødvendigt, for at programmet kan benyttes efter sit formål. Bestemmelsen giver ikke adgang til samtidig kørsel af programmet på flere computere, end ophavsmanden har givet tilladelse til. Hvis et firma har licens til at anvende 10 eksemplarer af et bestemt program, men i strid med licensaftalen anvender flere end disse 10 eksemplarer, er der således tale om en ophavsretlig krænkelse.

Sanktionsmulighederne i forhold til krænkelse af ophavsretten og de dermed beslægtede rettigheder fremgår af lovens 7. kapitel (§§ 76-84). De beslægtede rettigheder er de rettigheder, der tilkommer de udøvende kunstnere, fremstillere af lyd- og billedoptagelser, radio- og fjernsynsforetagere, fremstillere af fotografiske billeder og kataloger mv. samt modtagere af visse pressemeddelelser, jf. ophavsretslovens §§ 65-72.

Ifølge ophavsretslovens § 76, stk. 1, nr. 1 og 2, straffes forsætlige og groft uagtsomme krænkelse af ophavsretten og de dermed beslægtede rettigheder med bøde. Det samme gælder i henhold til § 76, stk. 1, nr. 3-6, forsætlige og groft uagtsomme overtrædelser af en række andre bestemmelser i ophavsretsloven. Efter § 77, stk. 1, straffes også forsætlig eller groft uagtsom import af visse eksemplarer af beskyttede værker mv. med bøde. Endelig følger det af § 78, at den, som forsætligt eller groft uagtsomt omsætter eller i kommercielt øjemed besidder midler, hvis eneste formål er at lette ulovlig fjernelse eller omgåelse af kopispæringer i edb-programmer eller andre digitale værker, straffes med bøde.

Såfremt en overtrædelse i henhold til § 76, stk. 1, nr. 1 eller 2, eller § 77, stk. 1, er forsætlig og erhvervs-mæssig, kan straffen under særlig skærpende omstændigheder stige til hæfte eller fængsel i op til 1 år, jf.

§ 76, stk. 2, og § 77, stk. 2. Særlig skærpende omstændigheder anses ifølge bestemmelsen navnlig at foreligge, hvis overtrædelsen vedrører et betydeligt antal eksemplarer, eller hvis der ved overtrædelsen tilsigtes en betydelig vinding. Den forhøjede strafferamme finder f.eks. anvendelse ved grov professionel kriminalitet på edb-programmel-området. Den forhøjede strafferamme medfører, at også forsøgshandlinger kan straffes, jf. straffelovens § 21, stk. 3.

Ophavsretslovens hovedregel er, at overtrædelser påtales af den forurettede (privat påtale), jf. § 81, stk. 1. Denne hovedregel fraviges i de nævnte grove piratsager, hvor overtrædelser påtales af det offentlige, når den forurettede begærer det (betinget offentlig påtale), jf. § 82, stk. 1. Begrundelsen herfor er, at privat påtale anses for utilstrækkeligt over for grov professionel piratvirksomhed, bl.a. fordi det ofte ikke er muligt for private at efterforske sagerne i tilstrækkelig grad. I henhold til retsplejelovens § 794, stk. 1, nr. 1, jf. ophavsretslovens § 82, stk. 2, kan der kun foretages ransagning i sager, der er undergivet offentlig påtale, jf. nærmere bemærkningerne i pkt. 3.1.

Ophavsretsloven indeholder også regler om erstatning og godtgørelse. Disse regler, som findes i § 83, anvendes i praksis langt hyppigere end de nævnte straffebestemmelser. Ifølge § 83, stk. 1, skal den, som forsætligt eller uagtsomt overtræder en af de i §§ 76 og 77 nævnte bestemmelser, udrede et rimeligt vederlag for udnyttelsen samt erstatning for den yderligere skade, som overtrædelsen måtte have medført. Ved udtrykket rimeligt vederlag forstås det vederlag eller honorar, som rettighedshaveren ville have haft krav på, såfremt den pågældende udnyttelse var sket retmæssigt, det vil sige efter aftale med rettighedshaveren. Udtrykket anvendes, fordi det i sager om piratkopiering har vist sig at være vanskeligt at dokumentere det tab, som rettighedshaveren har lidt ved overtrædelsen. Selv om overtrædelsen er begået i god tro, kan der efter § 83, stk. 2, i visse tilfælde tilkendes den forurettede vederlag og erstatning. Hvis overtrædelsen er forsætlig eller uagtsom, skal krænkeren desuden godtgøre ikke-økonomisk skade, jf. § 83, stk. 3.

Ophavsretslovens § 84 indeholder regler om sanktioner, der har til formål at imødegå den fare for fremtidige krænkelse, som ulovlige eksemplarer mv. og midler til fremsstilling heraf repræsenterer. Ifølge § 84, stk. 1 og 2, kan det ved dom bestemmes, at ulovligt fremstillede eksemplarer mv. skal inddrages eller tilintetgøres. Efter § 84, stk. 3, gælder dette også midler til fremsstilling af ulovlige eksemplarer mv. Bestemmelserne finder anvendelse, uanset om de subjektive betingelser for straf i henhold til §§ 76 og 77 eller er-